

НОВО ИСЦРТУВ АМЕРИКАНСКИТ

Светот повеќе не е ист откако Русија изврши воена интервенција во Грузија и ги призна отцепените автономни републики, Јужна Осетија и Абхазија. Односите меѓу западната и источната хемисфера влегоа во една поинаква политичко-безбедносна фаза, која претставува своевидна увертира во нова студена војна, слична на онаа од втората половина на минатиот век. Целта на западните земји за заокружување на влијанието на Русија во доменот на нејзините стратешки интереси, доби нови димензии и не се одвива по планот кој претходно беше зацртан. Сега околностите се сосема други. Вашингтон и Брисел останаа затечени од руската операција во Кавказот. Немаше време за контравоен удар, бидејќи не беа подготвени, па она што остануваше беше почеток на преговори за надминување на тензиите. Обидот да се потисне руската доминација од јужните делови на Азија е проект кој цели дваесет години се изведува од страна на американско-европските сојузници. Некогаш успешно, некогаш помалку успешно, тој како таков е присутен и денес и има долгорочна цел. Но, економското и военото јакнење на руската држава последниве неколку години почна да ги одвраќа западните сили од големиот план, па сега се многу попрепазливи околу временските рамки кога тоа би можеле да го остварат. Како и да е, полека но сигурно, силите се изедначуваат, така што периодот кој претстои сигурно ќе донесе нови тензии и контролирани судири. Под закрила на човекови права и слободи, малите народи ќе страдаат, а големите ќе ги шират своите империјалистички интереси.

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

Целта на западната меѓународна заедница за скратување на "крилјата" на Кремљ е процес кој со векови наназад е присутен во односите меѓу големите сили. Уште од периодот на царска Русија течат проектите за слабеење на нејзината доминација во светот и намалување на политичкото значење во геополитичките односи. Најголемата шанса за остварување на таа долгорочна цел Западот ја виде за време на владеењето на Борис Елцин. Вечно пијаниот претседател одлично се вклопи во стратешката доктрина на ривалите. Во таа ера Русија стана зависна во секој домен. Видно ослабена и сиромашна, таа тешко преживуваше. Требаше да ѝ се дозволи таа сама да пропадне, без вина на некој однадвор. За да се постигне тоа, се сметаше дека прво треба да се уништи нејзината логистика, односно земјите од опкружувањето кои беа нејзини сојузници. Дојде до разбивање на југословенската федерација, балканските муслимани се

поттикнуваа на бунт, а православните беа главни виновници за сè. Се отцепи и Косово, како обид дека и тоа ќе придонесе за слабеење на руското влијание во овој дел на Европа. Балтичките републики, кои современо беа под руско влијание, станаа членки на НАТО, а Украина се демократизираше според западните стандарди и вредности. Сè тоа придонесе руската периферија да станува западна територија. Но, се случи една многу интересна работа. Истиот тој Борис Елцин, кој придонесе за слабеење на сопствената држава и во кого Западот гледаше фигура за уништување на најголемиот непријател, донесе одлука за свој наследник да го одреди непознатиот Владимир Путин. Во него никој не гледаше како на човек кој може да ја извлече големата држава од кризата во која се најде во последната деценија од минатиот век. Мислеа дека тој е само уште еден од низата кадровски промашувања на Елцин. На почетокот Западот сметаше дека пора-

АЊЕ НА РУСКО-Е СФЕРИ

нешниот шпион од КГБ ќе падне за неколку месеци, всушност како и неговите претходници. Но, Путин почна безмилосно да ги користи средствата кои му беа на располагање. Без многу размислување ги обезвласти руските тајкуни и мафијата, кои работеа во корист на западните земји. Нафтата и природниот гас ги стави под сопствена контрола. Како второ, веднаш пристапи кон неутрализирање на бунтовниците во Чеченија, нешто што не му успеваше на Елцин. Крупниот потег кој Путин го направи кон Западот, пред сè, Америка, беше непоколебливото солидаризирање во борбата против глобалниот тероризам, особено по нападите од 11 септември врз американските метрополи. Оттогаш почна новата ера на руско-американското партнерство, втемелено на рационални и добронамерни критики кон проектите кои ги спрове-

ПЕРИФЕРНО ИЗОЛИРАЊЕ НА РУСИЈА

Грузиската територија е битен сегмент за геостратешките интереси на Западот. Токму преку неа треба да се спречи ширењето на руското влијание во овој дел на светот. Од исклучително голема важност се и балтичките земји, кои како членки на НАТО го спречија навлегувањето на Москва во се-

верна Европа. Завесата кон Европа треба да се заокружи со поставувањето на антиракетниот штит во Полска и во Чешка. Последното скалило кое ќе мора да се изоди е Украина. Статус кво состојбата која владее таму и поделеноста на земјата на проруски и на прозападен блок најавува нови тензии, кои можат да резултираат со регионален судир.

Договорот за повлекување на руските трупи од Грузија, постигнат со посредство на Европската унија е неприфатлив бидејќи ѝ дозволува на Москва голем број отстапки. Главниот проблем се состои во тоа што руско-грузискиот договор спречува односите меѓу Русија и НАТО да се вратат на старо, бидејќи ѝ овозможува на Русија во отцепените грузиски региони Јужна Осетија и Абхазија да задржи голем број војници. Тоа е неприфатливо. Ние тешко ќе го проголтаме тоа. Односите нема да мрднат од мртва точка сè додека состојбата на теренот е таква.

Jaap de Jong Shefer

Не смее да се дозволи руската агресија на Грузија да заврши успешно. Мораме да ги спречиме Русите да повлечат нови линии на фронтот во Европа. Не смее да се дозволи Москва да објавува дека некои земји ѝ припаѓаат на руската интересна сфера и заради тоа тие не можат да им се приклучат на евроатлантските институции. Русија не смее да има право на вето на одлуките на суверените земји за нивната иднина. Алтернативата на тоа е нестабилен и поделен континент.

Даниел Фрид

дуваа. Но, последните неколку години, со самиот раст на моќта на Москва на светската сцена, почна да се употребува груба реторика со груби обвинувања во меѓусебните релации. Буш и Путин веќе не се срдечни пријатели, туку "воини" подготвени за двобој до конечна победа.

Косовскиот случај екстремно ги влоши односите меѓу Москва и Вашингтон. Тука се скрши најтенкиот дел од заемните односи, кој донекаде можеше да биде поднослив. Потегот на Вашингтон и на неговите европски сојузници да го признаат сепаратистичкиот регион на Балканот, Русија го оцени како удар против неа. Објаснувањата дека станува збор за преседан Западот не сакаше да ги прифати и објаснуваше дека Косово е еден единствен случај, кој не може да се примени на друго место. Вториот

стратешки атак на Вашингтон беше обидот за инсталирање на антиракетниот штит во Полска и во Чешка. Москва веднаш изработи контраплан, кој предвидува развој на нова воена технологија и свртување на руските проекти кон земјите кои би дозволиле поставување на штитот. Третото ниво на кое играат двете хемисфери денес е Грузија. Тука се затвора актуелниот круг. Дали Русија може да ги издржи овие притисоци? Колку е подготвена одеднаш да игра на три фронта - Косово, антиракетниот штит и Грузија? Очигледно дека некој од актерите на геополитичката сцена ќе се сопне на овие крупни и драматични проекти. Кој ќе биде победникот, а кој победениот ќе треба уште долго да се чека, бидејќи станува збор за проекти, кои видно и долгорочно ќе ги изменат релациите меѓу државите во светот.